

Σωκράτης Μαυρομμάτης:
“Φωτογραφίες 1975-2002 από τα έργα στην Αθηναϊκή Ακρόπολη”.
Υπουργείο Πολιτισμού, Αθήνα 2002.

Πίσω από τον υπερβολικά πεζό τίτλο “Φωτογραφίες από τα έργα στην Αθηναϊκή Ακρόπολη” κρύβεται μία πιά σύγχρονη και οπλωσδήποτε διαφορετική θεώρηση των μνημείων.

Ο Σωκράτης Μαυρομμάτης, φωτογράφος συνδεδεμένος από παλιά με τη Νέα Ελληνική Φωτογραφία, αφιέρωσε ολόκληρη σχεδόν την επαγγελματική και καλλιτεχνική του δραστηριότητα των τελευταίων 27 ετών στη συστηματική φωτογράφιση της Ακροπόλεως και των εκτεταμένων έργων συντήρησης που εκτελούνται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Με την ιδιότητα του υπεύθυνου φωτογράφου της σχετικής υπηρεσίας, ο Μαυρομμάτης απαθανάτισε κάθε μνημείο πριν και μετά τις επεμβάσεις, καθώς και κάθε φάση και στιγμή των ενδιάμεσων εργασιών. Η επίπονη αυτή φωτογράφιση, που φυσικά απαιτεί εξαιρετική ακρίβεια και σχολαστικότητα, έχει κατ' αρχήν καθαρά επιστημονικό χαρακτήρα: σε πρώτη φάση, η φωτογράφιση των μνημείων σπιθαμή προς σπιθαμή βοηθάει στη διάγνωση των αιτιών της φθοράς, ενώ η βήμα-βήμα καταγραφή των έργων θα αποτελέσει πολύτιμη πηγή πληροφοριών για τους συντηρητές του μέλλοντος.

Πολλές από τις φωτογραφίες αυτές είναι κυριολεκτικά εκπληκτικές: η βαθμηδόν ανέγερση δάσους ικριωμάτων ανάμεσα στα Προπύλαια, η πλήρης αποσυναρμολόγηση και προσωρινή εξαφάνιση από τη βάση του τού Ναού της Αθηνάς Νίκης, ή η εγκατάσταση γιγαντιαίου γερανού στο εσωτερικό του Παρθενωνος. Εκτός όμως από το μεγάλο θεματικό τους ενδιαφέρον, οι μαυρόασπρες φωτογραφίες του Μαυρομμάτη στο άψογα σχεδιασμένο - από τον ίδιο - και τυπωμένο λεύκωμα επιβεβαιώνουν για άλλη μια φορά πως στις καλύτερες περιπτώσεις, τα όρια μεταξύ χρηστικής και καλλιτεχνικής φωτογραφίας δεν είναι πάντα ξεκάθαρα: ορισμένες εικόνες, από λεπτομέρειες των μαρμάρινων αρχιτεκτονικών στοιχείων μέχρι γενικές όψεις των μνημείων, είναι βέβαιο ότι θα γίνουν μελλοντικά σημεία αναφοράς στην απεικόνιση του βράχου της Ακροπόλεως.

Οι πρώτες σελίδες βιβλίων που δημοσιεύουν επίσημοι φορείς είναι κατά πάγια τακτική αφιερωμένες σε τυπικούς χαιρετισμούς από μέρους των ιδυόντων. Στην παρούσα όμως περίπτωση, η σύντομη εισαγωγική παράγραφος του Χαράλαμπου Μπούρα, προέδρου της Επιτροπής Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως, είναι ιδιαιτέρως εύστοχη: «Οι εικόνες... καίριων πράξεων κατά την διαδικασία της αποκαταστάσεως αποκτούν, προκειμένου περί των κλασικών αριστουργημάτων της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής, ιστορική σχεδόν σημασία. Στη Ακρόπολη, χάρη στον Σωκράτη Μαυρομμάτη, οι εκ προοιμίου ιστορικές του φωτογραφίες δεν έχουν τίποτα το πρόχειρο και το μηχανιστικό. Κάθε λήψη είναι το αποτέλεσμα μελέτης και καλλιτεχνικής προθέσεως, και σε συνέχεια φροντίδας που αγγίζει τα όρια της μανίας για την λεπτομέρεια. [Οι φωτογραφίες του] μαρτυρούν πέρα από την τεκμηριωτική επιδεξιότητα, εξαιρετη καλαισθησία και μεγάλες φυσικές καλλιτεχνικές ικανότητες.»

© Γιάννης Σταθάτος 2002

Πρώτη δημοσίευση, περιοδικό “Φωτογράφος” τ. 108, Οκτώβριος 2002